

Finnskogen för 200 år sedan

Genom Pehr Jonssons dagbok vet vi en hel del om livet på Finnskogen för 200 år sedan. Hillebygden har här gjort en sammanställning av torparens anteckningar för året 1791.

Nyårsdagen år 1791 var klar och kall, men totalt sett så var januari ovanligt mild med många tödagar och regn. Efter helgerna inleddes kolkörningarna till mästersmeden Olof Olofsson vid Oslättfors bruk. Två foror per dag hann Pehr Jonsson köra. Den 11 januari höll "hjälpprästen" Lundmark husförhör i Oslättfors. I slutet på månaden började torparen kola en mila vid Västerviken i Skarvsjön.

Vädret i februari var omväxlande. Den 2:a kom ett rejält "nordanurväder". Arbetet under månaden bestod mest av kolning. I mitten av månaden avslutades kolkörningarna till Oslättfors. Totalt hade han under denna vinter fraktat upp 170 stigar kol till bruket. Detta var förhållandevis mycket.

Mars månad blev mycket mild. Pehr Jonsson började dra ihop ved till en ny mila vid Västervikens kolbotten. Totalt blev den på 126 lass. I slutet på månaden hade blidvädet tagit så hårt på snön att det inte längre gick att ta sig fram med släddon.

April kännetecknades av aprilväder. Den 11:e höll inte Skarvsjöisen att köra över längre. Den 17:e var den för klen att gå på och den 28:e var den helt borta. I mitten av månaden började torparen gödsla sina åkrar. Även ryssjefisket kom igång, men denna vår blev det inte särskilt givande.

Första halvan av maj blev kall med hagel och snö. Den 15:e var det kraftig nattfrost. Trots detta började Pehr Jonsson så ärter dagen därpå. Boskapen släpptes också ut. Värmen kom hastigt och redan den 18:e var all snö borta och lövet började spricka ut. En vecka senare började man så korn.

Under juni månad tilltog värmen. Johan Forslöf flyttade till Mjuggsjö och braxen lekte i Skarvsjön i början på månaden. Pehr Jonsson började timra ett nytt fähus, 12 alnar långt, 10 brett och 7 ¼ högt.

Sommarmånaden juli inleddes med en veckas häftigt regn, men blev för övrigt torr och varm. Detta bidrog till en rekordstor skörd. Dessvärre blev Pehr Jonsson sjuk i rödsot och låg till sängs i två veckor. Det dröjde ända in i september innan han kände sig fullt frisk igen.

I augusti började man skära rågen. Natten till den 20:e blev det frost, som dock inte skadade något. Familjen drabbades också av ett sorgebud. Svärfadern Göran Göransson i Införrå dog den 11 augusti.

I början av september kom tillräckligt med regn för att kvarnhjulen skulle kunna snurra. Man skar korn, hässjade ärter och tröskade klart rågen.

Oktober inleddes med vackert väder, men blev kall och snöig mot slutet. Skarvsjön frös till redan den 26:e och dagen därpå höll isen att gå på.

Den 5:e november började ett snöväder som höll på i tre dagar. Snön låg 4/24 aln djup. Mot slutet av månaden blev det omslag i vädret och snön smälte bort och Skarvsjöisen höll inte längre att köra på. Den 28:e tändes milan vid Västerviken.

I december kom så snön på allvar. Arbetsdagarna utnyttjades till att köra ihop ved till den nya milan vid Bäckeporten. Den 19:e var Västerviksmilan utriven och klar och kolet kunde köras till Oslättfors. Juldagarna blev milda med sunnanväder. Året slutade som det började med en kall och klar nyårsafton.

/Ufo

[Hillebygden, Nr. 2, 1991]